

seks
& de wet

seks & de wet

Seks da's een kwestie van liefde en spanning, lust en onzekerheid, opwinding en verdriet. Natuurlijk en toch, zelfs in de wet vind je enkele belangrijke zaken over seks. Wanneer mag je vrijen? Mag een dokter aan je ouders zeggen dat je de pil neemt? Mag je seks hebben op openbare plaatsen? Wanneer mag je samenwonen met je lief? Mogen je ouders meebeslissen over abortus? Al deze antwoorden vind je in deze brochure. Nog vragen, achteraan deze brochure vind je nuttige adressen waar je met vragen terecht kan.

Leeftijd

Een lief hebben

Eigenlijk zegt de wet hier rechtstreeks niets over. Maar tot je 18 bent, hebben je ouders het 'ouderlijk gezag', d.w.z. dat zij beslissingen kunnen nemen in jouw plaats. Uiteraard moeten je ouders rekening houden met jouw mening en wensen. Je hebt recht op inspraak. Maar tot je 18 bent, beslissen jouw ouders mee over school, vrijetijdsbesteding en tot hoe laat je mag uitgaan én dus ook of je een lief mag hebben.

Samenwonen

Als je jonger bent dan 18 jaar en gaat samenwonen met iemand die ouder is dan 18, moet je schriftelijke toestemming aan je ouders vragen. Anders kan de wet dat beschouwen als 'ontvoering'. Je ouders kunnen uiteraard beslissen om die toestemming niet te geven. Geven ze hun toestemming wel, dan kunnen ze die weer intrekken zolang je geen 18 jaar bent. Daarna beslis je zelf.

Trouwen

Uiteraard kies je zelf met wie je wil samenleven of trouwen. Niemand, ook je ouders niet, kunnen je verplichten te trouwen met iemand die je niet wil. Ook al heeft je familie een mening over je partnerkeuze, alleen jij kan beslissen met wie je je leven wil delen.

Wettelijk moeten zowel jongens als meisjes 18 jaar zijn om te trouwen. Als je voor je 18de verjaardag wil trouwen, heb je toestemming van de jeugdrechter nodig.

Seks

Niks hoeft, maar volgens de wet mag je seks hebben vanaf 16 jaar. Dit wil zeggen dat je vanaf 16 jaar geldig' kan toestemmen in seksueel contact. We spreken hier over seksueel contact zonder dwang of geweld. Als er dwang of geweld mee gemoeid is, is seksueel contact altijd strafbaar, ook al ben je bijvoorbeeld 35 jaar. Ben je zelf meerderjarig, dan mag je geen seks hebben met iemand die jonger is dan 16, Seks tussen twee minderjarigen die even oud zijn, mag eveneens niet, ook al willen ze allebei graag seks hebben. Seks met iemand die jonger is dan 14 jaar, wordt beschouwd als verkrachting.

Voorbehoedmiddelen

Om voorbehoedmiddelen te gebruiken, heb je geen toestemming nodig van je ouders. Een condoom kan je vrij verkrijgen, maar voor de meeste voorbehoedmiddelen heb je een voorschrift nodig van een arts. Een arts is gebonden aan het medisch beroepsgeheim. Hij mag je ouders en de wetgevende macht dus niet inlichten. Ben je jonger dan 21 jaar, dan krijg je, als meisje, met je doktersvoorschrift en je SIS-kaart korting op de meeste voorbehoedmiddelen.

Dwang en incest

Gedwongen seks

Niemand mag je dwingen tot seks. Aanranding is bv. tegen je zin aangeraakt, betast of uitgekleeft worden. Ook doorgaan met vrijen als jij niet wil, is een vorm van aanranding. Verkrachting is een lichaam binnendringen tegen iemands wil, met geweld, onder bedreiging van geweld of door chantage. 'Binnendringen' gaat niet alleen over de penis, maar ook over vingers of voorwerpen in de anus, vagina of de mond.

Sommige mensen willen iemand dwingen tot seks, bv. door misbruik te maken van hun positie, macht of kracht. Dat is verboden in alle omstandigheden: zowel buiten als binnen het huwelijk, in hulpverleningssituaties, op school, tijdens stages of werk enz. Uiteraard doet je leeftijd er niet toe. En het maakt ook niet uit of je de persoon in kwestie kent of niet kent. Seks is in alle omstandigheden – dus ook in een relatie – alleen toegestaan als je dat zelf wil. Ook als je wil zoenen en strelen, mag de andere er niet van uit gaan dat je dus ook seks wil.

Let op: er moet geen sprake zijn van geweld om te kunnen spreken van dwang: als iemand je vanuit zijn machtspositie bedreigt of manipuleert, zodat je bang bent om 'neen' te zeggen, gaat het om dwang.

Dit kan je natuurlijk ook omdraaien: als jij iemand dwingt tot seks, hetzij met geweld, hetzij met psychologische druk, dan bega je een misdrijf! Wees er alert op dat je andermans 'neen' respecteert, ook als dat moeite kost!

Incest

Incest slaat op seks tussen naaste familieleden. Bloedverwanten en personen die mee zorg dragen voor minderjarigen (pleegouders of stiefouders) mogen geen seksuele handelingen stellen met hun (klein)kinderen, broer of zus, nichtje of neef enz. Dat geldt voor seks, maar ook betasten, zoenen enz. mag niet.

Seksuele intimidatie op het werk

Onder ongewenst seksueel gedrag op het werk wordt verstaan: als iemand tegen jouw zin telkens weer bepaalde seksueel getinte opmerkingen maakt of je aanraakt op plaatsen waar jij dat niet wil. Zeg klaar en duidelijk dat je daar niet van gediend bent. Houdt het niet op, dan kan je naar de 'vertrouwenspersoon' stappen (om te weten wie dit in jouw bedrijf is: zie arbeidsreglement). Je wordt hierbij beschermd door de zogenaamde antipestwet. Die wet moet bescherming bieden tegen zowel geweld, pesterijen als ongewenst seksueel gedrag op het werk.

Hulp

Als je seksueel geweld of incest hebt meegemaakt, dan doe je er heel goed aan hulp te zoeken. Wat er gebeurd is, is strafbaar. Maar wat in de eerste plaats telt, is dat het misbruik onmiddellijk moet worden gestopt. Samen met een hulpverlener kan je daarna nog altijd bekijken of je aangifte zal doen en wanneer. Zo'n stap naar een hulpverlener is in de eerste plaats bedoeld om je verhaal kwijt te kunnen, om je eventueel medisch te laten verzorgen enz. Adressen vind je achteraan deze brochure.

Abortus

Procedure

Je kan abortus laten uitvoeren in een abortuscentrum of in sommige ziekenhuizen tot 12 weken na de bevruchting of tot 14 weken na het begin van de laatste menstruatie. Die abortuscentra en de ziekenhuizen beschikken over een eigen voorlichtingsdienst. In een gesprek vooraf wordt jouw situatie besproken. Je wordt ingelicht over de opvangmogelijkheden als je beslist om de zwangerschap uit te dragen. Je krijgt informatie over alle methodes van anticonceptie en er wordt besproken welk voorbehoedmiddel je in de toekomst zal gebruiken.

Na het gesprek moet je nog vijf dagen wachten. Dat wil zeggen dat je voor het einde van de elfde week (of voor het einde van de dertiende week als je telt vanaf de eerste dag van de laatste menstruatie) een afspraak moet maken met een abortuscentrum of ziekenhuis. Beslis je tot abortus, dan zal de dokter vragen om je aanvraag schriftelijk te bevestigen.

Ingreep

Zwangerschapafbreking kan gebeuren via zuigcuretage of de abortuspil. In het eerste geval wordt de baarmoeder leeggezogen. De behandeling duurt ongeveer 10 minuten en wordt onder plaatselijke verdoving uitgevoerd. Wil je een behandeling onder volledige narcose, dan kan je alleen terecht in een aantal ziekenhuizen. De abortuspil kan je alleen krijgen in een abortuscentrum. Door de abortuspil worden de zwangerschapshormonen verstoord en stopt de groei van het embryo, waardoor het afsterft. Je kan met de procedure starten, onmiddellijk nadat de zwangerschap wordt vastgesteld of tot 49 dagen na de eerste dag van de laatste menstruatie.

Eén tot twee weken na de ingreep moet je op controle gaan. Eventuele medische en psychosociale problemen worden besproken en er wordt een beslissing genomen over de verdere anticonceptie.

Jij beslist

Voor een abortus moet je niet meerderjarig zijn of toestemming hebben van je partner. De wet bepaalt dat je als zwangere vrouw autonoom kan beslissen om de zwangerschap te behouden of af te breken. Je moet dus ook geen toestemming hebben van je ouders. Wie zwanger is, beslist zelf, ongeacht de leeftijd. De wet gaat er van uit dat je oordeelsbekwaam bent als voor de arts de oordeelsbekwaamheid duidelijk is.

Artsen en andere hulpverleners zijn gebonden aan het beroepsgeheim. Ze mogen je ouders dus niet op de hoogte brengen van jouw verzoek tot zwangerschapsafbreking, noch van de eventuele ingreep. Maar wanneer de arts merkt dat je in een situatie terecht bent gekomen die zorgwekkend is voor jouw welzijn of gezondheid, dan zal hij of zij je aanmoedigen om je ouders er toch bij te betrekken of om elders hulp te zoeken. Let wel, als de ingreep plaatsvindt onder algemene verdoving, moeten je ouders wel op de hoogte worden gebracht (in het kader van de medische zorgvuldigheid inzake algemene verdoving).

Kosten

Voor wie in orde is met de ziekteverzekering kost een abortus in een erkende abortuskliniek enkele euro's voor het vooronderzoek en enkele euro's voor de ingreep zelf.

De ziekteverzekering betaalt het grootste deel van de kosten rechtstreeks aan het abortuscentrum. Je betaalt zelf enkel nog een minimaal remgeld. Als je alle kosten zelf wil betalen en dus geen tussenkomst van de mutualiteit wil, kan dat ook. Maar zelfs als je nog vermeld staat op het ziekenboekje van je ouders wordt door de ziekenfondsen voor je anonimiteit gezorgd.

Ben je niet in orde, dan kost het vooronderzoek ongeveer 95€ en de ingreep ongeveer 195€.

En verder

Prostitutie en pornografie

Prostitutie en pornografie zijn toegelaten, voor zover het gaat om meerderjarigen en voor zover er sprake is van vrije wil.

Voortplantingstechnieken

Sinds 2007 is er een wet in verband met Medisch Begeleide Voortplanting. Het uitgangspunt van de wet is dat er een overeenkomst wordt opgesteld tussen de wensouders en het fertiliteitscentrum. Deze overeenkomst vermeldt naast identiteitsgegevens, bijvoorbeeld wat er zal gebeuren met overtallige embryo's of gameten (ei- en zaadcellen). In de wet staat eveneens de leeftijdsgrens, er moet ook eerlijke informatie verstrekt worden en psychologische begeleiding zijn voor en tijdens de behandeling. Een wettelijk kader voor draagmoederschap ontbreekt.

Seks op openbare plaatsen

Misschien vind je het wel spannend, maar als je seks hebt op een plaats waar andere mensen je kunnen zien, kan je gestraft worden voor 'openbare zedenschennis'.

Adressen, folders, websites

Jeugd en Seksualiteit

Koningin Astridlaan 106 bus 2 - 2800 Mechelen - 015/20.69.68
info@jeugdenseksualiteit.be en www.jeugdenseksualiteit.be

Aanbod: algemene informatie en seksuele vorming

In Petto - Diksmuidelaan 50 - 2600 Berchem - 03/366.15.20

info@inpetto-jeugddienst.be en www.inpetto-jeugddienst.be

Aanbod: algemene informatie en seksuele vorming

Sensoa - Kipdorpvest 48 A - 2000 Antwerpen - 03/238.68.68

info@sensoa.be en www.sensoa.be

Veilig Vrijen Lijn - 078/15.15.15

Voor een persoonlijk gesprek kan je van maandag tot woensdag bellen van 14 tot 22u, en van donderdag tot zaterdag van 14 tot 17u.

JAC's (= jongerenadviescentra)

Hier kan je, zonder afspraak en anoniem, terecht met alle vragen en problemen over zwangerschap, abortus, anticonceptie, SOA's enz. Voor een JAC in jouw regio: zie www.jac.be.

CRZ-luistertelefoon: 078/15.30.45 - Elke avond van 18 tot 22u.

Voor als je ongepland of ongewenst zwanger bent: je kan er je verhaal, gevoelens en angsten kwijt. Men zet met jou alle elementen op een rij.

Abortuscentra (je kan ook in een aantal ziekenhuizen terecht.

Bespreek dat met je huisarts).

Op www.abortus.be vind je alles over de wetgeving (ook in vraag- en antwoordvorm) en de adressen van de centra.

seks & de wet

Vertrouwenscentra Kindermishandeling

Algemeen: www.kindermishandeling.org

Antwerpen - 03/230.41.90 - info@vkantwerpen.be

Brussel - 02/477.60.60 - kindinnood@uzbrussel.be

Limburg - 011/27.46.72 - info@vklimburg.be

Oost-Vlaanderen - 09/216.73.30 - info@vkgent.be

Vlaams-Brabant - 016/30.17.30 - vk.vlaams-brabant@uzleuven.be

West-Vlaanderen - 050/34.57.57 -

info@vertrouwenscentrumwvl.be

Op deze telefoonnummers kan je terecht als jij of iemand uit je omgeving die nog 18 jaar is, te maken krijgt met seksueel geweld.

Medetfoon

p/a vrijdagmarkt 11 – 2000 Antwerpen - 070/22.33.55

medetfoon@busmail.net

O.a. voor wie door zijn omgeving gedwongen wordt tot een huwelijk.

Bereikbaar op maandag en vrijdag van 10 tot 14u en op dinsdag, woensdag en donderdag van 13 tot 17u.

Diensten voor Slachtofferhulp

Hier kan je je verhaal kwijt als je te maken krijgt met seksueel geweld. Je krijgt er ook advies en ondersteuning. Als je wil, gaat iemand mee naar de politie, de dokter of de rechtbank. Folder en adressen vind je via: www.wvc.vlaanderen.be/welzijnenjustitie/slachtofferhulp

Pandora

Slachtoffers van seksueel geweld kunnen elke dinsdag en woensdag van 9 tot 17u terecht op 011/26.10.60.

pandora.vzw@pandora.be en www.mishandeling.info

JIP

En dan is er ook nog het JIP!

Wil je meer uitleg over dit thema? Wil je één van de vermelde websites of folders bekijken? Loop dan binnen in het JIP of jongereninformatiepunt. Je kan er terecht met vragen of problemen in verband met wonen, werk, seks, relaties, sport, jeugdverenigingen, vorming, drugs, geld, cultuur, toerisme, mobiliteit, gezondheid, onderwijs, geweld enz.

In een JIP kan je zelf informatie opzoeken, maar je bent er ook welkom voor een gesprek. Als je wil, zoekt de JIP-medewerker mee naar een antwoord op je vraag of een oplossing voor jouw probleem. Heb je verder advies, hulp of begeleiding nodig, dan word je doorverwezen naar een persoon of dienst die je verder kan helpen.

Voor het adres en het telefoonnummer van een JIP in de buurt: zie www.jips.be.



Voorjaar 2009



Vlaams InformatiePunt Jeugd vzw
Zuidlaan 25-27 • 1000 Brussel

www.jips.be